

[Socialministeren.]

Det er anført, at lovforslagene træder i kraft den 1. april. Når lovforslagene er blevet vedtaget, vil det blive bekendtgjort, at lovene vil have virkning fra 1. april d. å.

Jeg takker for, at vi kan få disse sociale forbedringer gennemført for Færøerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om fremsættelse af forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelse. (Forhøjelse af ydelserne) [af Evald Kristensen m. fl.]

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XLI) findes i tillæg A. sp. 3193, fremsættelsen i tidenden sp. 4311).

Forslaget sættes til forhandling.

Socialministeren (Nathalie Lind): Den lovgivning, som nu foreslås ændret, er jo trådt i kraft så sent som den 1. januar i år, og ved ikrafttrædelsen blev det almindelige børnetilskud forhøjet med ca. 100 kr. om året som følge af den bestemmelse om pristalsregulering, som findes i loven. Denne pristalsregulering har i øvrigt bevirket, at der nu er kommet en ny forhøjelse fra 1. april. I forslaget til folketingsbeslutning foreslås det nu, at børnetilskudsloven skal ændres, således at der foretages en forhøjelse af grundbeløbet, hvorved det almindelige børnetilskud skal stige med 200 kr. om året, det vil sige fra ca. 980 til 1.180 kr. eller med ca. 20 pct., men efter forslaget skal også de øvrige ydelser efter loven stige tilsvarende, det ville betyde, at børnetilskudet til enlige forsørgere skulle stige fra 1.436

kr. til ca. 1.736 kr. og det særlige børnetilskud til enker og enkemænd og til pensionister fra 2.124 kr. til ca. 2.560 kr., medens moderskabsydelsen, som jo også findes i denne lov, skulle stige fra 692 kr. til ca. 830 kr.

Da det særlige børnetilskud jo svarer til det normalbidrag, som det kan pålægges en fader at betale til sit barn, og som efter børnetilskudsloven kan udbetales forskudsvis, måtte konsekvensen blive, at også dette bidrag skulle stige, altså fra de før nævnte 2.124 kr. til ca. 2.560 kr., og det ville være en forhøjelse, som måtte betales af fædrene. I den anledning vil jeg gerne sige, at det er jo muligt, at det ikke ville være urimeligt, at fædrene betalte noget mere til deres børn, men en 20 pct.s forhøjelse, som foreslået her, ville dog være betydelig, og man må vel også betænke situationen for den fader, som lever i et nyt ægteskab, i hvilket der er børn; dér ville man jo mærke en sådan forhøjelse meget føleligt. Jeg synes også, man burde tage disse ting med i betragtning.

Hvis man vil foreslå forhøjelser af ydelserne efter børnetilskudsloven, synes jeg for det andet, at det er naturligt at se på, hvad ydelserne er i kroner og øre i dag. Den enlige forsørgere, f. eks. en enke eller en enkemand eller et pensionistægtepar, modtager forhøjet børnetilskud og særligt børnetilskud til et beløb af i alt 3.560 kr. — jeg ser her bort fra det ekstra børnetilskud på de godt 1.100 kr., som blev indført til erstatning for, at enlige forsørgere nu under kildeskatten beskattes på en anden måde end tidligere. Om det børnetilskud på 3.560 kr., som jeg nævnte før, må også bemærkes, at det er en skattefri indtægt og altså kan komme barnet til gode. Ser vi på, hvordan forholdene er for børn af forældre, som lever sammen i ægteskab, er børnetilskuddet som nævnt 980 kr. Det er rigtigt, at dette beløb kun udgør en mindre del af udgifterne ved barnets forsørgelse, og skulle det forhøjes, burde det vel ske efter principielle overvejelser af, hvor meget forældrene selv bør betale af forsørgelsen af deres børn, og hvor stor del af forsørgelsen det er rimeligt at lade andre betale, i stedet for at man som i forslaget her nu blot vil forhøje ydelsen med et tilfældigt valgt beløb.

Hidtil har man fundet det naturligt at lade forældre selv betale størstedelen af forsørgelsen af deres børn, og med det stigende

[Socialministeren.]

leveniveau i befolkningen synes jeg ikke, det er urimeligt, at man fastholder det princip, og derfor finder jeg ikke for øjeblikket, at det er særlig begrundet at overføre en større del af udgifterne ved børns forsørgelse til dem, som ikke har børn under 18 år.

Det siges i bemærkningerne til forslaget, at den økonomiske udvikling har været til ugunst for den del af befolkningen, som har små eller jævne indkomster. Hertil kan jeg oplyse, at selve børnetilskuddet dog følger prisudviklingen — det er den nye bestemmelse i loven — og i kraft af bestemmelsen om pristalsregulering nu er 14-15 pct. højere end i 1969. I øvrigt må man vel også understrege, at en forhøjelse af det almindelige børnetilskud ikke særlig ville hjælpe dem, der har små eller jævne indtægter.

Jeg kan indrømme, at der er familier, for hvem en forhøjelse af det almindelige børnetilskud kunne være ønskelig, men spørgsmålet er, om man ikke burde sigte efter at hjælpe dem på anden måde end ved at foretage den almindelige forhøjelse af børnetilskuddet, som forslagsstillerne kommer med forslag om her.

Det beløb, det ville koste at følge forslaget, er i alt ca. 312 mill. kr., men hertil kommer tab ved, at forskudsvis udlagte bidrag ikke kan indgå med det fulde beløb, og det ville andre en udgift på ca. 17 mill. kr. Derfor vil den samlede udgift ved det forslag, vi behandler her, blive næsten 330 mill. kr. Det er et beløb, som det ikke er let at skaffe til veje, og jeg synes, man må have lov at sige, at blot en mindre del af dette beløb kunne gøre betydelig nytte på anden måde. Jeg siger ikke disse ting for at afgive løfter, men blot for at pege på problemstillingen. Der kan være spørgsmål om ændret boligsikring, der kan være spørgsmål om at hjælpe familier med forbigående vanskeligheder efter børneforsørgsloven, og de enlige forsørgere kan hjælpes over forsørgsloven. I stedet for som her foreslået at gennemføre en forhøjelse af det almindelige børnetilskud burde man efter min mening overveje en indsats på de nævnte mere specielle områder. Får vi, hvad jeg håber, mulighed for, at gå videre på disse andre områder, hvor jeg mener forbedringer snarere bør gennemføres, ville vi jo have afskåret os derfra, hvis vi nu skulle anvende et beløb på over 300 mill. kr.

om året til forhøjelse af de almindelige ydelser efter børnetilskudsloven.

I forbindelse med fremsættelsen af forslaget har ordføreren for forslagsstillerne særlig omtalt en forhøjelse af det ekstra børnetilskud, der, som jeg nævnte før, blev indsat i loven for at kompensere, at en enlig forsørger betaler mere i skat efter kildeskatteloven, idet den enlige forsørger kun har ét personfradrag. Det blev jo i sin tid til brug for folketingsudvalget beregnet, at den enlige forsørger gennem det ekstra børnetilskud, som i dag er på 1.152 kr. om året, og som trådte i kraft samtidig med, at man foretog ændringen af skattereglerne, ikke blev beskattet; der blev jo foretaget og forelagt beregninger, som viste, at stort set alle grupper gennem dette ekstra børnetilskud fik kompensation for, at enlige forsørgere kun får ét personfradrag. Det er rigtigt, at der for enkelte indtægtsgrupper var tale om ganske små variationer. Det drejer sig om mennesker med en skattepligtig indtægt på mellem 6.000 og 12.000 kr. Men den manglende dækning, der var tale om, blev dengang opgjort til et beløb mellem 11 og 21 kr. om året, altså mellem 1 og 2 kr. om måneden. Og nu i dag er ekstratilskuddet ikke 1.104 kr., som da lovforslaget blev gennemført, men 1.152 kr.

Det er naturligvis meget vanskeligt at beregne, om skattebetalingen samtidig er ændret for samme indtægtsniveau, men jeg må vedrørende dette punkt henholde mig til, hvad økonomiministeren udtalte i februar måned i år ved behandlingen af forslaget til folketingsbeslutning om sociale foranstaltninger og om et lønmodtagertilskud. Ved den lejlighed sagde økonomiministeren, at den skattestigning, som er sket ved overgangen til kildeskat, ikke i særlig grad adskiller sig fra, hvad der tidligere er sket ved overgang fra ét skatteår til et andet, og at en forhøjelse af børnetilskuddene derfor ikke kan begrundes i en særlig hård skatteudskrivning.

Min konklusion må derfor blive, at der ikke kan være tilstrækkelig anledning til nu at gennemføre en almindelig forhøjelse af ydelserne efter børnetilskudsloven. Vi er alle sammen interesseret i at forbedre de sociale ydelser, men vi må foretage den rigtige prioritering af opgaverne, og jeg mener, at de forbedringer, vi kan give, bør gives på om-

[Socialministeren.]

råder, hvor vi bedst hjælper dem, der har små eller jævne indtægter. Jeg kan derfor ikke give min tilslutning til det fremsatte forslag til folketingsbeslutning, men vil, efterhånden som der er midler til det, på andre områder virke for en forbedring af de svagest stillede familiers kår.

Clara Munck: Efter socialministerens meget oplysende og efter min mening meget instruktive indledning til behandlingen af dette forslag til folketingsbeslutning behøver jeg ikke at optage meget af folketingets tid. Jeg er glad for, at socialministeren så stærkt understregede forståelsen for, at der bliver stillet forslag om sociale ydelser, men også stærkt understregede, at vi jo så må drøfte, om det er det rigtige forslag.

Med hensyn til forslaget, som vi behandler her, deler vi socialministerens opfattelse, at hvis vi er i stand til at yde over 300 mill. kr. yderligere, når vi nu er ved at passere de 10 milliarder kr. i sociale ydelser, kræver det en meget nøje gennemgang af, hvor dette beløb bliver brugt rigtigst. Vi vil derfor heller ikke i den konservative folketingsgruppe på dette tidspunkt kunne medvirke til gennemførelse af dette forslag til folketingsbeslutning.

Eva Ree: Da vi den 29. januar havde forespørgselsdebat her i folketinget om den økonomiske politik, kom vi også ind på spørgsmålet om børnetilskudsudbydelserne og deres størrelse. Det blev dengang bl. a. af hr. Anker Jørgensen fremført, at børnetilskuddet burde forhøjes væsentligt. Det var, så vidt jeg husker, første punkt i det 10 punkts program, socialdemokratiet ved denne lejlighed ønskede gennemført.

Nu kom den økonomiske debat til at dreje sig om en lang række spørgsmål. Derfor følte og føler socialdemokratiet, at drøftelsen af børnetilskudsbeløbene ikke fik tilstrækkelig placering, og af den grund fremsætter man nu forslag til folketingsbeslutning om en forhøjelse af det almindelige børnetilskuds grundbeløb med 200 kr. om året og om, at de øvrige ydelser skal stige procentvis tilsvarende.

Motiveringen er den, at den økonomiske udvikling har været til ugunst for den del af befolkningen, som har små eller jævne ind-

tægter. Men i forslaget anføres ikke, hvor stort et beløb der skal stilles til rådighed, heller ikke hvor pengene skal tages fra, og heller ikke, hvad der måske havde været rimeligt, at loven om børnetilskud og andre familiedydelser trådte i kraft den 1. januar i år, og at de beløb, der gælder for de forskellige ydelser, blev pristalsreguleret den 1. april. Man kræver derimod en forhøjelse af beløbene på små 20 pct. Efter hvad socialministeren oplyste, vil forslagets gennemførelse betyde en merudgift på ca. 330 mill. kr., efter at børnetilskuddene nu ligger omkring 15 pct. højere end i 1969.

Vi er i venstre indstillet på, at der ikke sker sociale uretfærdigheder. Vi er, som andre partier, interesseret i at forbedre de sociale ydelser, og jeg vil gerne her henvise til den udtalelse, venstres ordfører, hr. Henry Christensen, fremsatte under debatten den 29. januar, og vil gerne citere fra sp. 3008:

„... ser man på den sociale balance, også i forhold til den sociale lovgivningsudvikling under denne regering, så er det ganske klart, at ikke alene er den sociale balance holdt, den er også bedret igennem det sidste par år.“

Jeg tror, de fleste her i salen er klar over, at det er rigtigt, ligesom alle kan se og forstå, at forbedringer af sociale ydelser er både ønskelige og rimelige. Det er det for folkepensionister, det er det for familier med børn og unge under uddannelse. Spørgsmålet bliver imidlertid, hvor man kan yde den bedste hjælp, om det er ved generelle forhøjelser, sådan som det nu foreslås, eller om der kan opnås bedre resultater ved at satse på forbedringer på specielle områder. Socialministeren kom ind på boligsikring, børneforsørgsloven, støtte til uddannelse som eventuelle muligheder og kom også ind på spørgsmålet om eventuelt at regulere den enlige forsørgers skattemæssige stilling. Jeg vil gerne her minde om et tidligere forslag fra venstre om en forhøjelse af børnetilskud til familier med børn under den skolepligtige alder mod en tilsvarende forhøjelse af betalingen for at have et barn i børnehave eller i vuggestue, og jeg kan på venstres vegne udtrykke tilfredshed med, at socialministeren vil arbejde på en forbedring af de svagest stillede familiers kår. Det er efter min opfattelse vigtigt at hjælpe, hvor der er

[Eva Ree.]

brug for hjælp, vel at mærke når de generelle ydelser har nået et niveau, der kan anerkendes også af modtageren.

Nu opstod der desværre ved overgangen til kildeskatten og med den samtidige start af den nye børnetilskudsordning i januar måned en række vanskeligheder og forsinkelser. Det var beklageligt, og det er, som rimeligt er, blevet beklaget, undskyldt og også forklaret. Jeg håber, at disse vanskeligheder nu er ved at være helt overstået, og jeg har været glad for at se, at der er blevet orienteret om disse problemer.

I den forbindelse synes jeg, der også er grund til at gøre opmærksom på og sige tak for den pjæce, socialministeriet har udgivet om børnetilskud og andre familieydelser. Den afhjælper et savn, der ofte har været fremhævet også her fra folketingets talerstol fra venstres side. En populær fremstilling af de sociale hjælpemuligheder, der findes, er absolut et skridt i den rigtige retning. De sociale love hører ikke hjemme i skabe og skuffer, de må frem i dagens lys for at blive så kendt som muligt; først da får de den rette værdi. Hertil kommer — det må man måske også tage med i betragtning — at det efterhånden er blevet næsten en naturlov, at jo mere skatterne stiger, desto mere følelsesbetonet bliver skatteydernes indstilling. En orientering netop om de sociale love, hvor der hjælpes, hvordan og med hvilke ydelser, kunne måske få en gavnlig indflydelse også på dette ømtålelige problem. Jeg tror, det er de færreste, der vil modsætte sig sociale kompensationer og sociale hjælpeforanstaltninger, som jo betales via skatterne, når blot de ved, hvordan pengene fordeles og anvendes.

Grethe Philip: Det radikale venstre har i almindelighed stor sympati for, at man støtter familier med børn; vi har stor sympati for, at vi har børnetilskud, dels almindelige generelle børnetilskud til samtlige familier, dels de særlige børnetilskud, der udbetales til enlige forsørgere. Men heri ligger jo ikke, at vi mener, man på dette tidspunkt bør forhøje disse beløb, særligt da ikke, når der som her i forslaget er tale om forhøjelser, der vil medføre samlede udgifter af en størrelsesorden af 300 mill. kr. For dermed er vi jo inde på at tage stilling til, om vi skal

slække den økonomiske stramning, vi har i øjeblikket.

Under finanslovdebatten, som jo foregik her for ikke så lang tid siden, havde vi hele diskussionen om mulighederne for at slække på den finansielle stramning. Det fremgik tydeligt, at vi fra regeringspartierne side ikke mente, at der var mulighed for en sådan slækning; vi mente, den økonomiske situation lå så tungt, at det ville være forkert at slække, og jeg må som følge heraf også afvise det forslag, der er fremsat om en forhøjelse af børnetilskuddet.

Vivike: Da vor ordfører på grund af sygdom ikke er i stand til at være til stede, skal jeg bare kort meddele, at vi kan tilslutte os det forslag, der er fremsat af socialdemokratiet.

Kjær Rasmussen: Forslagsstillerne begrundet deres forslag med, at den økonomiske udvikling har været til ugunst for den del af befolkningen, der har jævne eller små indkomster. Vi er ikke uenige med forslagsstillerne heri; det ses også af, at vi her i folketinget har foreslået, at personfradragene blev forhøjet, således at man derved kunne fritage de små indkomster for skat. Jeg nævner det her, fordi socialdemokratiets forslag jo må ses i forbindelse med den uro, der har været på arbejdsmarkedet i vinterens løb, og fordi socialdemokratiets forslag også knytter an til den debat, som var her i folketinget, den debat, under hvilken vi stillede vort forslag. Men det var altså vort forslag til støtte for folk med jævne og små indkomster, og vi vil da gerne diskutere med socialdemokratiet, om det her foreliggende forslag er det mest hensigtsmæssige, man kunne tænke sig i den givne situation. Lad det være sagt straks, at vi i princippet går ind for en total dækning af udgiften ved at have børn. Vi mener, at det offentlige bør dække omkostningerne fuldt ud. Imidlertid har socialdemokratiet jo ikke spillet op til nogen principdebat her i dag, så derfor holder vi os til det foreliggende forslag.

Som allerede nævnt af andre ordførere går det ud på, at socialdemokratiet vil have børnetilskuddene forhøjet med 200 kr. pr. år, og de ekstra ydelser, som gives i øjeblikket, foreslår man forhøjet procentvis tilsvarende. Forholdet er jo det, at de nuværende

[Kjær Rasmussen.]

børnetilskud ydes uafhængigt af, hvor stor forældreindkomsten er. Derfor vil forslaget kun komme til at betyde en vis udligning. Har man ingen børn, kommer man til at betale, har man børn, ja, så modtager man børnetilskud. Det, der bliver tale om, er altså en udligning over et livsforløb, og det synes vi jo nok man burde bemærke sig. Der ligger i forslagets bemærkninger ligesom en forventning om, at forslaget vil komme til at virke indkomstudjævnende. Men efter at jeg nu har fortalt forslagsstillerne, at alle opnår børnetilskud uanset indtægt, vil de sikkert medgive, at det bliver så som så med den indkomstudjævnende effekt. Socialdemokratiet nævner ikke noget om, hvad forslaget vil komme til at koste staten, men det er vel et spørgsmål, om den forholdsvist begrænsede sum ikke kunne få større effekt anvendt på en anden måde end den foreslåede.

Vi er ikke sikre på, at pengene ikke ville få større nyttevirkning, hvis man forhøjede ydelserne f. eks. til enligt stillede med børn, til syge med børn, til socialt dårligt stillede med børn. Koncentreret på et sådant nogenlunde let afgrænset område ville beløbet få større nyttevirkning. Eller man kunne tænke sig midlerne anvendt til flere og bedre institutioner. Jeg tænker naturligvis på vuggestuer, børnehaver og fritidshjem. Sådanne institutioner er med til at give børnene bedre opvækstvilkår. Anvendt inden for uddannelsessektoren ville beløbet også være direkte til gavn for børnene. At den sidste mulighed også ville virke befordrende på kvindefrigørelsen, synes vi da kun er en god ting. Vi må som sagt erklære os uenige med forslagsstillerne, hvis de mener, at deres forslag har en indkomstudjævnende virkning af større omfang. Det kan der af gode grunde ikke være tale om, idet børnetilskuddene ydes uanset forældreindkomst.

Jeg har gjort rede for vort principielle syn, der går ud på, at det offentlige fuldt ud bør dække omkostningerne ved at have børn. Men da det jo ikke just er det, socialdemokratiet foreslår, har vi måttet drage nogle prioriteringssynspunkter ind i debatten her, og det kunne jo være, at udvalget ville tage disse prioriteringssynspunkter med i overvejelserne.

Hanne Reintoft: Vi kan for så vidt, det vil sige med visse indvendinger, støtte forslaget om forhøjede børnetilskud. Vi har hele tiden konsekvent fastholdt, at kasseoverskuddet er alt for urimeligt stort, og det er indkrævet ikke mindst af de normalt lønnede og lavtlønnede lønmodtageres penge. Samtidig lader man erhvervslivet få særdeles langt tøjr, det kan man jo nu se af den måde, de tillader sig at beholde kildeskatten.

De fastsatte børnetilskud er allerede udhulet af prisstigninger og inflation og bør vel nok reguleres. På den anden side kan det ikke nytte noget, at man fra socialdemokratiets eller regeringens side gør sig nogen som helst illusioner om, at en 17-18 kr. om måneden pr. barn vil medføre den levestandardforbedring, som befolkningen kræver og har behov for.

Samtidig vil vi også advare mod den tendens, der er til i mange sociale love over skattevejen at lave en indkomstpolitik, der faktisk tager fra middelstanden og de lavtlønnede og overfører det til de bedrestillede; sådan er det jo bl.a. af professor Jørgen Dich ganske tydelig klarlagt at socialpolitikken er brugt i de senere år. Man tager fra de lavtlønnede og overfører over skatterne pengene til de bedrestillede.

Alle de sociale foranstaltninger, vi har gennemført i de senere år: den fulde folkepension, moderskabsydelsen, børnetilskuddet osv., gives jo til alle uanset indtægt. Men det er og bliver nødvendigt at sørge for virkelige tilskud til de store lavtlønsgrupper, der virkelig har vanskeligheder ved at klare sig; jeg kan igen henvise til socialforskningsinstitutets undersøgelser, der ganske klart viser, at en lavtlønnet arbejdsmand med 3 børn har ringere vilkår end en folkepensionist, der efterhånden også befinder sig på eksistensminimum.

Det burde være her, man satte ind. Jeg erkender, at denne form for, skal vi sige middelstandssocialpolitik, som vel nok egentlig er opfundet af socialdemokratiet, vel nok imødekommer en stor gruppe vælgeres ønsker, deriblandt de i forvejen velstillede vælgeres; men jeg tror ikke, at det løser problemet for dem, der virkelig har hjælp behov. Jeg kender til hudløshed det argument, at det er mere rationelt at give hjælp til alle; rationalismen kan vi nok ordne på

[Hanne Reintoft.]

en anden måde, og jeg vil meget henstille til udvalget, at man, inden man vedtager at bruge et beløb til tilskud til familier med børn, for alvor overvejer i stedet for at anvende beløbet til de familier, der virkelig har et katastrofalt behov for en kompensation for samfundets prisstigninger.

Ordføreren for forslagsstillerne (Evald Kristensen): Ja, forslaget har jo fået en ret varm modtagelse, kan jeg vist godt sige, ikke mindst fra regeringspartierne. Jeg er alligevel glad for ministerens gennemgang af alle de forskellige hjælpemuligheder, man har. Forslaget går ifølge dets tekst ud på noget så simpelt som en forhøjelse af det nuværende børnetilskud med 200 kr. pr. år, og det kommer ikke som en overraskelse for ministeren. For allerede under behandlingen af loven om børnetilskud og andre familieydelse, som andre ordførere også har henvist til, og som var til behandling her i folketinget i 1969, fremgik det klart af vore ændringsforslag, at vi ikke var tilfredse med loven, men ønskede ydelserne sat yderligere op. Socialministeren gav os i sine bemærkninger her ret, idet hun gav udtryk for, at den sidste forhøjelse kun stort set gav dækning. Den skulle give kompensation for merskatte, det fremgik af udvalgsbetænkningen af 14. marts 1969.

Under forespørgselsdebatten den 29. januar blev spørgsmålet om en forhøjelse af ydelserne i henhold til børnetilskudsloven på ny taget op af mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Anker Jørgensen, som udtalte — det står at læse i Folketings-tidende 1969-70, sp. 2985:

„Vi mener, at det nuværende børnetilskud på godt 900 kr. bør forhøjes; forhøjelsen på dette område vil jo være af størst værdi for de laveste indtægter.“

Hr. Anker Jørgensen fortsatte:

„Og lad mig nævne, at socialforskningsinstituttet har påvist, at en familie med f. eks. 25.000-26.000 kr. om året med 2 eller 3 børn reelt har levestandard på niveau med en folkepensionist.“

Nu har den højtærede socialminister søgt at imødekomme pensionistgrupperne, men der gik 8 måneder, før forslaget kom på folketingets bord, efter at urimelighederne var påvist, da vi i udvalget diskuterede proble-

met; det tog 8 måneder at få gennemført en engangsydelse til pensionisterne.

Jeg vil gerne spørge: hvad koster det i grunden at have et barn? Jeg vil henstille, at man i det udmærkede socialforskningsinstitut prøver at finde ud af, hvad det i grunden koster at have et barn. Jeg er klar over, at de børnetilskud, der ydes her, i hvert fald kun dækker en ganske lille brøkdel af, hvad det koster at have et barn, uanset næsten hvilken gruppe man er i. Der er tale om en ret kraftig stigning i befolkningens udgifter til børnehaver, vuggestuer og fritidshjem, og den almindelige pristalsregulering, som ministeren talte om her, giver i hvert fald ikke dækning på det område.

Siden vi vedtog loven om børnetilskud, er der sket en ret kraftig stigning i skatterne, og også prisstigninger på en lang række fødevarer er forekommet. Forbrugerpristallet er fra januar 1968 til januar 1970 steget fra 128,3 til 140,3, det giver en stigning på 9,4 pct. I samme periode steg den del af forbrugerpristallet, der drejer sig om fødevarergrupperne, fra 130 til 147, og det giver en stigning på 13,1 pct. Der er altså tale om en ret kraftig stigning netop på det forbrug, som familier med børn har. Man kunne fristes til at nævne de høje kartoffelpriser; jeg håber, det er et sæsonfænomen, men det har ligesom været lidt længe.

Jeg læste i sidste uge, at forbrugerrådet opfordrer til en lille, kort strejke mod de høje kartoffelpriser; men hvad hjælper det på den kraftige stigning, der er også på de øvrige fødevarergrupper?

Det havde været rart her ved behandlingen af børnetilskudsforhøjelsen at høre noget af det, der står i hvert enkelt partis familiepolitiske program. Jeg skal undlade at citere det her, men det er i hvert fald kønne ord — og det gælder alle partier — der på dette område lyder. Vi havde håbet, at forslaget her havde resulteret i kontanter og ikke i smukke ord.

Jeg vil takke dem, der har givet tilslutning til forslaget, og jeg vil selvfølgelig også takke ministeren for oplysningerne om, hvad forslagets gennemførelse ville koste. Man har udtalt velvilje over for enkelte områder, men jeg vil gerne under et udvalgsarbejde se, hvor stor denne velvilje er, og her vil jeg gerne ikke mindst henvise til det arbejde, der foregår i det socialpolitiske udvalg.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg skal ikke gå ind i nogen lang diskussion med ordføreren for socialdemokratiet, men jeg synes, der blev stillet nogle paralleller op, som ikke var rigtige.

Der blev talt om — og det gør man også i forelæggelsestalen — at socialdemokratiet allerede i foråret 1969, da vi vedtog børnetilskudsloven, havde ønsket denne ændret.

Jeg har her betænkningen fra udvalget, og deri står det ganske klart, at det, som socialdemokratiet foreslår, er, at der på grund af de skattemæssige omlægninger — det drejer sig altså om spørgsmålet om, hvorvidt der ydes tilstrækkelig kompensation for de ændrede beskatningsforhold — sker en forhøjelse af det ekstra børnetilskud til enlige forsørgere med 100 kr., og jeg kan også henvise til, idet jeg tillader mig at citere behandlingen her i folketinget den 18. marts 1969 — Folketingstidende 1968-69, sp. 4816 — at jeg udtrykkelig bemærker, således som jeg også gjorde i dag, at der kunne være tale om en forskel på 1-2 kr. månedlig, men at vi — og det er jo det afgørende i denne forbindelse — på samme tid som vi ændrede børnetilskudsloven, vedtog ændringer i forsørgsloven, hvorved der blev stillet øgede bevillinger til rådighed for mødrehjælpen. Bl. a. fik vi jo netop i forsørgsloven indført bestemmelser om, at den enlige forsørger, mand som kvinde, skulle kunne få en meget mere effektiv hjælp end hidtil, og det er på den baggrund, jeg vil sige, at det ikke er rigtigt, at socialdemokratiet før har stillet forslag om en almindelig forhøjelse af børnetilskuddene. Det var ikke det, der var tale om, da vi behandlede loven; det var kun den skattemæssige kompensation. Og så skal jeg i øvrigt blot gentage, at børnetilskuddene jo er pristalsreguleret nu, og at de, som jeg nævnte det i mit første indlæg, er ca. 14-15 pct. højere end i 1969.

Ordføreren for forslagsstillerne (Evald Kristensen): Jeg vil gerne sige til ministeren, at jeg er da helt klar over, at der finder en pristalsregulering sted. Men det er heller

ikke ministeren ubekendt, at vareafgifter og skatter er trukket ud af pristallet, og det vil sige, at der i hvert fald bliver tale om en merbeskatning. Af den fremstilling, socialministeren her gav af vort ændringsforslag, fremgår det, at ministeren i udvalget sagde, at det stort set gav kompensation for forhøjelsen af skatterne. Men det, jeg har påvist senere, er, at der har fundet en kraftig prisstigning sted, og det er den, der nu motiverer, at vi går et skridt videre som foreslået her. Ellers anerkender jeg socialministerens redobthed netop m. h. t., hvad der stod i udvalgsbetænkningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til folketingsbeslutnings overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om børne- og ungdomsforsorg. (Om særlige ledelsesformer) [af Sigsgaard og Kjær Rasmussen].

(Lovforslaget (nr. 142) findes i tillæg A. sp. 2757, fremsættelsen i tidenden sp. 3963).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Socialministeren (Nathalie Lind): Af de bemærkninger, som fra forslagsstillerne side ledsager det foreliggende lovforslag, kunne man få det indtryk, at børne- og ungdomsforsorgens centrale myndigheder, altså ministeriet og direktoratet, efter gældende lov nærmest var nødt til at spænde ben for demokratiseringsbestrebelse in-